

ZAANGAŻOWANIE ZARZĄDU MIASTA W WALKĘ PRZECIW PRZEMOCY DOMOWEJ

W KWIETNIU 2014 ROKU ZARZĄD MIASTA ZATWIERDZIŁ ZAANGAŻOWANIE MIASTA W PROJEKT ZWALCZAJĄCY PRZEMOC DOMOWĄ. W LISTOPADZIE TEGO SAMEGO ROKU RADA MIASTA ZATWIERDZIŁA PRZEDŁOŻONE PROPOZYCJE PROJEKTU MIASTA REYKJAVIK ORAZ POLICJI OKRĘGU STOŁECZNEGO WE WSPÓŁPRACY Z PRZTYUŁKIEM DLA KOBIET ORAZ PRZYCHODNI W OKRĘGU STOŁECZNYM. PROJEKT ZOSTAŁ NAZWANY **RAZEM PRZECIW PRZEMOCY**. OD TEGO CZASU PANUJE W ZARZĄDZIE MIASTA POWSZECHNA ZGODA NA TEMAT WALKI PRZECIW PRZEMOCY, A NA PRACĘ Z NIĄ ZWIĄZANĄ ZOSTAŁ NAŁOŻONY BARDZO DUŻY NACISK. PRACĘ NAD NOWYMI PROCEDURAMI ROZPOCZĘTO W STYCZNIU 2015 ROKU.

JAK POWSZECHNYM Zjawiskiem jest przemoc domowa?

W badaniach przeprowadzonych w 2010 roku przez Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Islandii dla Ministerstwa ds. społecznych i ubezpieczeń wykazano, że 22% kobiet islandzkich było ofiarami przemocy ze strony osób, z którymi były w bliskich relacjach. Na Islandii nie przeprowadzono żadnych badań na temat mężczyzn jako ofiar przemocy.

Jak objawia się przemoc?

- PRZEMOC FIZYCZNA NP:** bicie, uderzanie, kopanie, popychanie.
- PRZEMOC PSYCHICZNA NP:** grożenie, karcenie, zagrażanie, poniżanie, rządzenie.
- WYKORZYSTYWANIE SEKSUALNE NP:** gwałt lub molestowanie seksualne. W przypadku zaangażowania w przemoc osoby niepełnosprawnej, to wykorzystywanie seksualne dotyczy także sytuacji, gdy osoba nie zgodziła się/ nie mogła się zgodzić ze względu na upośledzenie/ograniczenie lub została zmuszona do zgody.
- WYKORZYSTYWANIE FINANSOWE:** Osobie zabierane są pieniądze lub wydawane są niezgodnie z jej wolą.
- NISZCZENIE MIENIA:** Brak poszanowania dla czystej własności lub jej niszczenie.
- ZANIEDBANIE:** Utrudnianie dostępu do asysty, niepoprawne podawanie leków i in.
- ŚLEDZENIE I GROŻENIE:** Śledzenie osoby, natrętne komunikowanie się wbrew jej woli - stalking. Grożenie opublikowaniem nagich zdjęć – porno zemsta.
- PRZEMOC W FORMIE DYSKRYMINACJI:** Przemoc i molestowanie kierowane do osoby ze względu na np. jej pochodzenie, płeć, rasę, orientację seksualną, upośledzenie lub inne okoliczności danej osoby.

REYKJAVÍK AUTHORITIES COMBAT DOMESTIC VIOLENCE

IN APRIL 2014 THE REYKJAVÍK CITY COUNCIL PASSED A RESOLUTION TO LAUNCH A CAMPAIGN TO COMBAT DOMESTIC VIOLENCE. IN NOVEMBER THAT YEAR THE CITY EXECUTIVE COUNCIL APPROVED PROPOSALS FOR A PROJECT, **TOGETHER AGAINST VIOLENCE**, TO BE HANDLED BY THE CITY AND THE REYKJAVÍK METROPOLITAN POLICE IN COLLABORATION WITH THE WOMEN'S SHELTER AND CAPITAL AREA PRIMARY HEALTH CARE. SINCE THAT TIME THE CITY AUTHORITIES HAVE PRIORITISED EFFORTS TO COMBAT DOMESTIC VIOLENCE, AND THIS ISSUE HAS THE UNANIMOUS SUPPORT OF THE CITY COUNCIL. A NEW PROTOCOL WAS INTRODUCED IN JANUARY 2015.

How common is domestic violence?

A study carried out in 2010 for the Ministry of Social Affairs by the University of Iceland School of Social Sciences revealed that 22% of women in Iceland had experienced violence in intimate relationships. No study has been carried out in Iceland on violence experienced by males.

What forms does violence/abuse take?

- PHYSICAL VIOLENCE:** e.g. punching, hitting, kicking, shoving
- MENTAL ABUSE:** e.g. threats, verbal abuse, intimidation, humiliation, controlling behaviour
- SEXUAL ABUSE:** e.g. rape, sexual harassment. In the case of people with disabilities, this includes sexual acts to which the person with a disability has not consented/cannot consent due to disability, or to which she/he has consented under duress.
- FINANCIAL ABUSE:** Individual is deprived of use of financial resources/or her/his money spent against her/his wishes.
- MATERIAL ABUSE:** Ownership rights disrespected, belongings destroyed.
- NEGLIGENCE:** Individual prevented from accessing care and assistance, deprived of medications, etc.
- STALKING, INTIMIDATION:** Following and stalking a person against her/his will. Threats of revenge porn online.
- DISCRIMINATORY ABUSE:** Violence or abuse targeting a person's origin, gender, race, sexual orientation, sexual identity, disability or other personal factors.

NASTĘPUJĄCE INSTYTUCJE UDZIELAJĄ USŁUG OFIAROM I SPRAWCOM PRZEMOCY:

- OSTRY DYŻUR SZPITALA W FOSSVOGUR REYKJAVÍK**
Usługi dla ofiar przemocy dostępne są przez całą dobę.
rvk.is/thjonustumidstdovar
Telefon: 411 11 11 (Centrum obsługi mieszkańców)
Telefon: 543 2000
- TELEFON ZAUFANIA CZERWONEGO KRZYŻA**
Miasta Reykjavík.
reykjavik.is/en/child-protection-services
Telefon: 4 11 11 11 oraz 112 po godzinach zamknięcia Centrum obsługi mieszkańców oraz w weekendy
- PRZTYUŁEK DLA KOBIET**
Miejsce pobytu oraz doradztwo dotyczące przemocy domowej.
kvennaathvarf.is
Numer alarmowy: 561 1205
Biuro: 561 3720
- BJARKARHLÍÐ**
Doradztwo i informacje dla ofiar przemocy.
rvk.is/bjarkarhlid
Telefon: 553 3000
- STÍGMÓT**
Doradztwo dla ofiar przemocy seksualnej.
stigamot.is
Telefon: 562 6868 oraz 800 6868
- DREKASLÓÐ**
Centrum usługowo szkoleniowe dla ofiar różnego rodzaju przemocy.
drekaslod.is
Telefon: 551 5511 oraz 860 3358
- POLICJA**
logreglan.is
Sími: 444 1000
- HEIMILISFRÍÐUR**
Terapia dla sprawców.
heimilisfridur.is
Telefon: 555 3020

BODIES IN REYKJAVÍK PROVIDING SERVICES TO VICTIMS AND PERPETRATORS OF VIOLENCE:

- REYKJAVÍK MUNICIPAL SERVICE CENTRES (ÞJÓNUSTUMÍÐSTÖÐVAR)**
Landspítali National University Hospital, Fossvogur. 24-hour service for victims of violence.
Tel: 411 11 11 (city call centre)
- REYKJAVÍK CHILD PROTECTION SERVICES**
reykjavik.is/en/child-protection-services
Tel: 4 11 11 11 (city call centre)
Outside office hours and at weekends, emergency phone no. 112
- WOMEN'S SHELTER**
Accommodation and counselling for victims of domestic violence.
kvennaathvarf.is/English/
Emergency phone: 561 1205
Offices: 561 3720
- BJARKARHLÍÐ**
Counselling and information for victims of violence.
rvk.is/bjarkarhlid
Tel: 553 3000
- STÍGMÓT**
Education and Counselling Centre for Survivors of Sexual Abuse and Violence.
stigamot.is/is/languages/english
Tel: 562 6868 and 800 6868
- DREKASLÓÐ**
Information and services for victims of violence of all kinds.
drekaslod.is
Tel: 551 5511 and 860 3358
- POLICE**
logreglan.is/english/
Tel: 444 1000
- HEIMILISFRÍÐUR**
Therapy for abusers.
heimilisfridur.is
Tel: 555 3020

WHAT CAN YOU DO?

The City of Reykjavík has decided that when/if a victim of domestic violence contacts a Service Centre, she/he shall be given an appointment for an interview without delay. This is because domestic violence can place the victim in grave danger. The City has resolved to provide service not only to victims but also to perpetrators. The abuser is urged to seek assistance: Heimilisfríður (Peace in the Home) offers therapy for abusers, which has produced good results.

In working with people with disabilities, it is important to bear in mind the aim of helping them to live an independent life. Staff must ensure that people with disabilities have access to information about their rights, and be supportive of their always receiving the appropriate assistance and support, e.g. when they have been victims of abuse.

In addition to Reykjavík's municipal Service Centres and Reykjavík Child Protection, various other bodies provide support to victims, and one offers services to abusers.

FATLAÐ FÓLK

Fötluð börn og fatlaðar konur eru þeir hópar sem sýnt hefur verið fram á að eru í mestri hættu á að vera beittir ofbeldi í samfélagini. Samkvæmt upplýsingum frá Alþjóðaheilbrigðismálastofnuninni sem tekna voru saman árið 2012, er fatlað fólk 1,5 sinnum líklegra en ófatlað fólk til að vera beitt ofbeldi. Fötluð börn eru 3,7 sinnum líklegri til að vera beitt ofbeldi en ófötluð börn (WHO, 2012).

Fatlað fólk getur verið þolendur ofbeldis með sama hætti og ófatlað fólk. Hins vegar á fatlað fólk það einnig á hættu að vera beitt ofbeldi sem sérstaklega er bundið við stuðningsþarfir þess og jaðarsetta stöðu í samfélagini. Sem dæmi má nefna þegar aðgengi fatlaðs fólk að stuðningsúrræðum fyrir þolendur ofbeldis og nauðsynlegum hjálpartækjum er hindrað, lyfjagjöf er vanrækt, fötluð fólk er neitað um aðstoð o.fl.

INNFLYTJENDUR OG OFBELDI

Að geta ekki talað, lesið eða skrifað íslensku torveldar fólk sem býr við heimilisofbeldi að afla sér upplýsinga og fá aðstoð. Þeir sem beita ofbeldi veita oft rangar upplýsingar hvað snertir forræði yfir börnum eða dvalar- og atvinnuleyfi. Starfsfólk velferðarsvið er í lykilaðstöðu til að veita upplýsingar og ráðgjöf til þessa hóps.

Verkefnið **Saman gegn ofbeldi** hefur gert samning við erlent fyrirtæki um símatílrun sem getur stundum verið gott að grípa til þegar erfitt er að fá túlk á staðinn, einungis þarf að koma einföldum skilaboðum á framfæri eða þegar málsamfélag þess sem þarf á túlkun að halda er lítið.

BÖRN

Það er vitað að heimilisofbeldi hefur mikil áhrif á börn. Oft telja fullorðin að þau viti ekki af ofbeldinu ef þau verða ekki beinlínis vitni að því. Rannsóknir sýna hins vegar að börn vita alltaf af ofbeldinu.

Barnavernd Reykjavíkurborgar býður börnum sem verða vitni að ofbeldi eða búa við það upp á viðtölvið sálfræðing. Rannsóknir sýna að það hefur sömu áhrif á börn að búa við heimilisofbeldi og ef þau yrðu sjálf fyrir ofbeldinu. Mikilvægur hluti verkefnisins er því að bæta stöðu barna sem búa við heimilisofbeldi en Barnavernd Reykjavíkurborgar fer með lögreglunni í útköll vegna heimilisofbeldis þegar börn eru á heimilinu og styður við þau í kjölfarið. Þegar börn eru á heimilinu er einnig kallaður til ráðgjafir frá velferðarsviði Reykjavíkurborgar sem styður við brotaþola á staðnum. Ráðgjafinn er einnig kallaður til þegar engin börn eru á staðnum ef heimilisfólk þiggur þá þjónustu.

KONUR Á MEÐGÖNGU

Heimilisofbeldi hefst oft eða versnar þegar konur verða barnshafandi. Barnshafandi konur sem búa við heimilisofbeldi sýna frekar ýmsa áhættuhugðun eins og að reykja, drekka áfengi eða misnota lyf á meðgöngunni. Þær eru einnig í meiri áhættu fyrir að missa fóstur, fá blæðingar á meðgöngu, fæða fyrir tímann og fæða börn sem eru lítil miðað við meðgöngulengd. Vegna þessa er skímað fyrir ofbeldi í mæðraskoðun og það er mikilvægt að allir sem starfa í félagsþjónustu séu einnig vakandi fyrir þessu.

EFTIRTALDIR AÐILAR Í REYKJAVÍK VEITA ÞJÓNUSTU FYRIR ÞOLENDUR OG GERENDUR OFBELDIS:

- **ÞJÓNUSTUMIÐSTÖÐVAR REYKJAVÍKURBORGAR**
rvk.is/thjonustumidstdovar
Sími: 411 11 11 (þjónustuver)
- **BARNAVERND REYKJAVÍKUR**
reykjavik.is/thjonusta/barnavernd-reykjavikur.
Sími: 4 11 11 11 og 112 eftir lokun þjónustuvers á daginn og um helgar
- **KVENNAATHVARFIÐ**
Dvalarstaður og ráðgjöf vegna heimilisofbeldis.
kvennaathvarf.is
Neyðarnúmer: 561 1205
Skrifstofa: 561 3720
- **BJARKARHLÍÐ**
Ráðgjöf og upplýsingar fyrir þá sem hafa orðið fyrir ofbeldi.
rvk.is/bjarkarhlid. Sími: 553 3000
- **STÍGAMÓT**
Ráðgjöf fyrir þá sem hafa orðið fyrir kynferðislegu ofbeldi.
stigamot.is
Símar: 562 6868 og 800 6868
- **DREKASLÓÐ**
Fræðslu- og þjónustumiðstöð fyrir þolendur alls kyns ofbeldis.
drekaslod.is
Símar: 551 5511 og 860 3358
- **LÖGREGLAN**
logreglan.is
Sími: 444 1000
- **HEIMILISFRIDUR**
Meðferð fyrir gerendum.
heimilisfridur.is
Sími: 555 3020
- **BRÁÐAMÓTTAKAN LSHÍFOSSVOGI**
þjónusta þolendur ofbeldis allan sólarhringinn.
Sími: 543 2000
- **HJÁLPARSÍMI RAUÐA KROSSINS**
Sími: 1717

YFIRSTJÓRN BORGARINNAR BEITIR SÉR HEILSHUGAR GEGN HEIMILISOFBELDI

BORGARSTJÓRN SAMÞYKKTI Í APRÍL 2014 AÐ BEITA SÉR FYRIR ÁTAKI GEGN HEIMILISOFBELDI. Í NÓVEMBER SAMA ÁR SAMÞYKKTI BORGARRÁÐ TILLÖGUR SEM SETTAR VORU FRAM UM ÁTAKSVERKEFNI REYKJAVÍKURBORGAR OG LÖGREGLUNNAR Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU Í SAMVINNU VIÐ KVENNAATHVARFIÐ OG HEILSUGÆSLUNA Á HÖFUÐBORGARSVÆÐINU. VERKEFNIÐ HLAUT HEITIÐ **SAMAN GEGN OFBELDI**. ALLAR GÖTUR SÍÐAN HEFUR STJÓRN BORGARINNAR LAGT MIKLA ÁHERSLU Á AÐ VINNA GEGN HEIMILISOFBELDI OG RÍKIR UM ÞAÐ EINHUGUR Í BORGARSTJÓRN. BYRJAÐ VAR AÐ VINNA MED NÝJU VERKLAGI Í JANÚAR 2015.

HVERSU ALGENGT ER HEIMILISOFBELDI?

Í rannsókn sem unnin var á Félagsvísindasviði Háskóla Íslands fyrir félags- og tryggingamálaráðuneytið 2010 kom fram að 22% íslenskra kvenna hafa verið beittar ofbeldi í nánum samböndum. Engin rannsókn hefur verið gerð á Íslandi á ofbeldi sem karlar verða fyrir.

HVERJAR ERU BIRTINGARMYNDIR OFBELDIS?

- **LÍKAMLEGT OFBELDI:** T.d. kýla, slá, sparka, hrinda.
- **ANDLEGT OFBELDI:** T.d. hota, skamma, ógna, niðurlægja, stjórna.
- **KYNFERÐISLEG MISNOTKUN:** T.d. nauðgun eða kynferðisleg áreitni. Þegar fatlað fólk á í lut á þetta einnig við athafnir sem fatlaður einstaklingur hefur gerendur sem hefur skilað góðum árangri.
- **Fjárhagsleg misnotkun:** Fjármunum haldið frá fólk/notaðir í ósamræmi við vilja einstaklings.
- **EFNISLEG MISNOTKUN:** Eignaréttur ekki virtur, hlutir eyölagðir.
- **VANRÆKSLA:** Aðstoð haldið frá viðkomandi, lyfjagjöf ekki sinnt sem skyldi o.fl.
- **ELTA EÐA HÓTA:** Að elta manneskjú og sitja fyrir henni gegn vilja hennar - elthrellir. Hótanir um að birta á netinu nektarmyndir - hrellikkram.
- **OFBELDI SEM FELUR Í SÉR MISMUNUN:** Ofbeldi og áreitni sem beinist t.d. að uppruna, kyni, kynþætti, kynhneigð, kynvitund, skerðingu eða annarri stöðu viðkomandi.

HVERNIG ER HEIMILISOFBELDI SKILGREINT?

Heimilisofbeldi er skilgreint sem ofbeldi milli skyldra eða tengdra. Staðurinn þar sem ofbeldið á sér stað skiptir ekki máli. Ofbeldið getur átt sér stað á víðavangi eða á bílastæði svo dæmi sé tekið. Hins vegar skipta tengsl geranda og brotaþola máli. Stundum er fjallað um ofbeldi í nánum samböndum og nær heimilisofbeldi yfir það en þar sem skilgreiningin nær einnig til skyldra þá fellur undir heimilisofbeldi, ofbeldi sem börn beita foreldra sína og foreldrar beita börn sín.

Reykjavíkurborg litur svo á að fólk sem býr á sambýli fyrir fatlað fólk tengist hvert öðru og því er ofbeldi sem einn íbúi beittar annan skilgreint sem heimilisofbeldi og einnig ef starfsfólk beittir íbúa ofbeldi.

HVERNIG ER VINNUFERLIÐ Í SAMAN GEGN OFBELDI?

- Hringt í 112. Ef það er útkall vegna heimilisofbeldis kemur lögreglan á staðinn og það er kallaður til félagsráðgjafi til að styðja við brotaþola ef hann samþykkir það. Ef það er barn eða börn á staðnum þá kemur starfsmaður Barnaverndar og félagsráðgjafi á staðinn.
- Símtal við brotaþola næsta virka dag.
- Heimsókn lögreglu og ráðgjafa innan viku.
- Ráðgjöf og aðstoð á þjónustumiðstöð.
- Gerandi hvattur til að sækja sér meðferð.

Það er vitað að oft er erfitt fyrir brotaþola að koma sér út úr ofbeldissambandi og oftast þarf hann stuðning til þess að það takist. Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin (WHO) hefur vakið athygli á því að heimilisofbeldi hefur viðtæk áhrif á heilsu brotaþola og þau börn sem búa við það.

JAK DEFINIUJE SIĘ PRZEMOC DOMOWĄ?

Przemoc domowa to przemoc wśród krewnych i powinowatych. Miejsce przemocy nie odgrywa żadnej roli. Przemoc może mieć miejsce np. na otwartej przestrzeni lub na parkingu. Powiązanie sprawcy i ofiary jest jednak decydujące. Czasem mówi się o przemocy w bliskich związkach, które podlegają pod przemoc domową. Definicja przemocy domowej obejmuje przemoc wśród krewnych, przemoc stosowaną przez dzieci w stosunku do rodziców i rodziców stosunku do swoich dzieci.

Miasto Reykjavík postrzega przemoc wśród mieszkańców w domach dla osób niepełnosprawnych jako przemoc domową, ponieważ są oni w pewien sposób powiązani. Dotyczy to również sytuacji, w których pracownik jest sprawcą.

CZY DEFINICJE, STATYSTYKI ORAZ DYSKUSJA NA TEMAT PRZEMOCY DOMOWEJ MAJĄ ZNACZENIE W JEJ ZWALCZANIU?

Statystyki są ważne, aby móc poznać zakres problemu oraz aby móc zaprojektować odpowiednie wsparcie. Zdefiniowanie problemu jest ważne, aby móc zebrać „adekwatne” dane, które można corocznie porównać. Statystyki są również ważne, aby otworzyć ludziom oczy na ten problem.

Powszechnie wiadomo, że ofiara ma trudności z opuszczeniem krywdzącego związku i najczęściej potrzebuje w tym wsparcia. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) zwraca uwagę na wielki wpływ, jaki przemoc domowa ma na zdrowie ofiary oraz dzieci, które jej doświadczają.